

TYÖPAJA 11.3.2020

Ryhmä 1: Liiketoimintamahdollisuudet (Raimo Lilja) ja Ryhmä 3: Purkutiilien hyödyntäminen (Esa Kohvakka)

Osallistujat

Raimo Lilja, MikseiMikkeli (ryhmän vetäjä, liiketoimintamahdollisuudet)

Esa Kohvakka, Esedu (ryhmän vetäjä, tiilien uudelleenkäyttö)

Vuokko Malk, Xamk (kirjuri)

Harri Lankinen, Mikkelin Toimintakeskus ry

Petri Saikkonen, Delete Demolition

Eetu Tirronen, Xamk, opiskelija

Kare Kosonen, Xamk, opiskelija

Ryhmätyön yhteenveto:

Tähän yhteenvetoon on sisällytetty ryhmätyön keskustelussa ja muistilapuissa esille nousseet asiat sekä jälkikäteen Miro-alustalle tulleet kommentit. Jälkikäteen kommentteja olivat antaneet Anu Kuusela (Xamk) ja Kimmo Haapea (MikseiMikkeli) sekä nimetön kommentoija.

1. Mitä purkutuotteita (rakennusosia, irtaimistoa) olisi mielestäsi mahdollista käyttää uusissa kohteissa tai korjausrakentamisessa

- Kalusteet, irtaimisto, pistorasiat, ovet, ikkunat
- Keittiön kalustukset ja kodinkoneet, jos eivät ole vanhoja
- Myös hanat ja muut voisi käyttää uudestaan, jos eivät ole vanhoja
 - o Kommentti: Varmasti nämäkin pystyttäisiin melko helposti huoltamaan ja ottamaan uudelleen käyttöön.
 - o Kommentti: Kyllä, mutta tällä hetkellä ongelmana ovat kuivuneet tiivisteet ja niiden vaihtoon kuluva aika. Lisäksi LVI-alan toimijat eivät näe tätä kiinnostavana tällä hetkellä. Myydään mieluummin uutta.
- Esim. sairaaloiden ja vanhainkotien apuvälineet olisi helppo kierrättää (liikkuvat lavuaarit, turvakäteet ym.)
- Isojen ovien ja ikkunoiden uudelleenkäyttöön voi liittyä logistisia ongelmia
 - o Kommentti: Me kuljetamme jo nyt valtavia rakennusosia ja tilaelementtejä. Ikkuna on kulkenut vuosia sitten rakennuskohteeseen. Miksi sen poiskuljettaminen olisi yhtään haasteellisempaa?
- Purkukartoituksia ei ole vielä paljon teetetty. Toistaiseksi käytetty lähinnä pilottikohteissa.
- Ongelmana, että aikataulut ovat usein kireitä. Purkukohteiden aikataulut laaditaan sellaisiksi, että purkutuotteiden irrottamiselle ja myymiselle jää vain muutama viikko aikaa.
 - o Kommentti: Tämä on ehkä yksinkertaisin haaste ratkaista. Tehdään aikataulu, joka mahdollistaa purkamisen. Se on juuri niin yksinkertaista, jolta se kuulostaakin. Meillä ei ole mitään tosiasiallisia esteitä tehdä toteutuskelpoisia aikatauluja. Olemme vuosikymmenet nyt tehneet toteutuskelvottomia aikatauluja. Albert Einstein sanoi jotain sinne päin, kuin: "Hulluutta on tehdä sama asia uudelleen ja uudelleen ja odottaa erilaisia tuloksia. Jos etsit erilaisia tuloksia, älä tee samaa asiaa joka kerta."
 - o Kommentti: Tämä on täysin totta. Ja tässä tullaan prosessin suunnitteluun. Hyvin suunniteltu prosessi voi tuottaa hyvää tulosta, huonosti suunniteltu ei.

- Irrotettavat tavarat (jotka urakoitsijan on tarkoitus irrottaa) oltava päätettynä ja katsottuna etukäteen (ja mainittuna kilpailutusasiakirjoissa). Tällöin kaikki purkajat ovat samalla viivalla.
- Ostajia löytyy kun hinnoittelu oikea.
 - o Kommentti: Meidän on aika vaikuttaa esimerkiksi verotuksella kiertotalouden edistymiseen. Kierrätettyjen tuotteiden alv pitäisi olla minimaalinen ja vastaavasti nostaa varsinkin uusiutumattomiin raaka-aineisiin perustuvien tuotteiden verotusta. Ei ole mitään järkeä, että leivänpaahdin maksaa 14,99 € ja sen korjaaminen 60 €. Se ei ole kuluttajalle taloudellisesti kannattavaa, mutta me olemme luoneet tämän järjestelmän ja me olemme ne, jotka sen muuttavat.

2. Voisiko sisäpurkamisen ja konepurkamisen kilpailuttaa erikseen? Esteet ja mahdollisuudet.

- Mielestäni pystyy (kilpailuttamaan sisäpurun ja konepurun erikseen). Tekee vain tarkat rajoitukset mitä mihinkin urakkaan kuuluu, niin se helpottaa miten rajoitetaan urakat keskenään.
 - o Kommentti: Meillä on jo nyt erinomaisia toimijoita, kuten Umacon ja Firomet, jotka purkavat taloudellisesti kannattavasti lajitellen ja eteenpäin myyden. Se joka maksaa, se päättää – myös siitä miten purkuosaaminen ja kiertotalous kehittyvät. Kuten jo moneen otteeseen on todettu – raha ratkaisee. Rahan käyttäjä päättää, miten joten varsinkin julkisen sektorin on aika laittaa raha ratkaisemaan.
 - o Kommentti: Näin on. Julkisissa kohteissa kilpailutus on ratkaisevassa roolissa.
- Erillisestä kilpailutuksesta ei välttämättä ole hyötyä. Sisäpurku saatettaisiin silti tehdä mahdollisimman nopeasti ja materiaalit rikkomalla.
 - o Kommentti: Tilaaja voi edellyttää tiettyjen osien/kalusteiden irrottamista ehjinä. Toki voi vaikuttaa hintaan.
 - o Kommentti: Meidän olisi aika siirtää ajatuksiamme kohti todellisia ja pitkäkestoisia kustannuksia. Kaikilla hankinnoilla on kustannuksia ja vaikutuksia, jotka tuovat kerrannaiskustannuksia. Nyt ajattelumme kustannuksista ovat melko subjektiivisia, koska meidän ei tarvitse kantaa pitkäkestoista vastuuta.
- Sisäpurkuun kuuluu kaikki muu kuin kiviaines ja kantavat rakenteet. Irtain kalusto on irrallaan olevat huonekalut jne.
- Kaikilla purkajilla valtuudet tehdä sisäpurku siinä laajuudessa kuin se määritellään tehtäväksi.
- Tarvittavat osat tulisi irrottaa ennen kuin purkaja tulee paikalle
- Paikallisten työllistäminen hyvä idea. Paikallista vuokratyövoimaa ja aliurakoitsijoita käytetään jo nyt mutta paikallisia yrityksiä kannattaisi tuoda esiin massiivipurkuyrityksille jo kilpailutusvaiheessa.

3. Esteet ja mahdollisuudet purkupuun uudelleenkäytössä

Ryhmien 1 ja 3 yhdistämisen myötä keskustelua ei käyty työpajassa, mutta Miro-alustalle oli nostettu esiin seuraavat asiat:

- Purkupuun uudelleenkäytön esteenä mahdollisuus käyttää purkupuuta energiana vaikkapa talon lämmitykseen.
 - o Kommentti: Meidän on irrottauduttava ajatuksesta, jossa purkupuuta nähdään ensisijaisesti energiana. Varsinkin pienpoltto on ilmastolle haitallista. Purkupuusta voidaan valmistaa fantastisia sisustustuotteita, sitä voidaan myydä

kalusteteollisuudelle, komposiittiteollisuudelle ja toivottavasti pian myös tekstiiliteollisuudelle.

- Kommentti: Tähän pitäisi järjestää ideakilpailu esim. opiskelijoille tai sisustusarkkitehdeille. Tai molemmille.

4. Tiilien uudelleenkäytön edistäminen

- Imago: tavaralan laatu. Luotettavuus, että kierrätetty materiaali on ehjä ja kunnossa. Tarvitaan tietoa mistä tiilet ovat peräisin, tulenkestävyys jne.
- Tiilien testauspalvelu paikallisesti
- Purettujen tiilien hinnan on oltava alhaisempi kuin uusien tiilien.
 - Kommentti: Miksi? Jos voin valita uuden tiilen tai kerrätetyn tiilen välissä samaan hintaan, otan ehdottomasti kierrätetyn tiilen. Aika brändätä paremmin. 80-luvulla syntyi kaiken uuden ihannoinnin kulttuuri, josta on aika irrottautua ja nostaa kiertotaloustuotteiden imagoa. Turkikset ovat mianio esimerkki – ne olivat status, nyt niitä ei juurikaan enää näe, kuin satunnaisen pipotupsun tai kauluksen siellä täällä.
 - Kommentti: Näin on. Antiikkiitiilen hinta on varmaan nelinkertainen uuteen verrattuna. Hyväkuntoinen 50-luvun tiili voi ihan hyvin maksaa saman tai enemmän kuin uusi. Brändiarvo.
- Liiketoiminnan rakentaminen haasteellista: yleensä perustuu tukityöllistämiseen
- Tiilet suhteellisen helppo purkaa koneellisesti ehjänä: kuljetettaisiin esim. Metsäsairilaan puhdistettavaksi
- Purku-urakoitsijalla vastuu työturvallisuudesta purkutyömaalla silloinkin, jos muut toimijat kävisivät purkamassa tiiliä työmaalla -> silti toivottavaa toimintaa
 - Kommentti: Vastuu on rakennushankkeeseen ryhtyvällä ja toteutuksesta päätoteuttajalla ja tietenkin –jokaisella urakoitsijalla työntekijällä itsellään. Hallittu purku on huomattavasti turvallisempaa kuin nykyinen demolition purku, jossa tapahtuu prosentuaalisesti eniten rakennustyön tapaturmia.
- Tapausesimerkissä purkutiiliä kohtaan oli ennakkoon hyvin kysyntää. Kun tiilet olivat puhdistettuna ja niputettuna, kiinnostus loppuikin.